

Två nya stekelbon.

Af

A. Roman.

De i Sv. Insektfauna, *Hymenoptera*, sammanförda biologiska uppgifterna äro af värde ej blott genom de fakta som meddelas, utan äfven genom sitt påpekande af luckorna i vårt vetande. Helt naturligt är det i de större släktena med svårskilda arter, som man oftast möter den negativa uppgiften: »lefnadssätt okänt», och goda uppgifter om dylika arters biologi äro därför af särskildt värde. Mitt föreliggande bidrag utgöres af de säkert konstaterade bona af rofstekeln *Crabro* (*Coelocrabro*) *podagricus* V. D. L. och getingen *Odynerus* (*Ancistrocerus*) *oviventris* WESM.

Den förra arten anträffades i juli 1905 vid Statens Ent. Anstalt, Albano (lokalen nordligare än de förut enl. Sv. Ins.-f. kända), där den tämligen sparsamt höll till i stammen af en gammal ek. Boet utgöres af en enkel gång i barken och sträcker sig ofta äfven in i murkna angränsande delar af veden; mynningen är cirkelrund, ett par mm. i diameter. Oftast är blott mynningsdelen gjord af stekeln, som med förkärlek begagnar sig af gamla larvgångar, hvarför boets inre delar vanligen äro tämligen oregelbundna, men alltid mer eller mindre nedåtriktade. Till föda för afkomman insamlas bägge könen af en liten myggart (*Chironomus* sp.), som tätt packade fylla de innersta 3—4 cm. af gången. Hur stekelns ägg placeras upptäcktes ej, men efter fullgjordt arbete stänges boet medelst en propp af fin murken träspån af samma slag som det i öfvergifna larvgångar befintliga materialet. Proppens yta antager snart samma färgton som den omgivande barken och är därför på äldre stadier svår att upptäcka. — Egenomligt var att se den stora olikheten mellan myggans olika kön, hvilka dock med osviklig säkerhet sammanförts af stekeln.

Getingeboet anträffades under en exkursion från Uppsala den 11 juni 1906 på sandmark nära Flottsund vid Mälaren. Det satt på sidan af en ungefär hufvudstor sten vid foten

af en gran och bestod af en grå, fast lerkaka om c:a 4—5 cm. i diameter och c:a 1 cm. i tjocklek. På dess yta funnos flera cirkelrunda hål af c:a 3 mm:s diameter efter redan utflugna individ; i botten på hvarje hål lågo rester af en tunn, brun kokong. Lyckligtvis upptäcktes dessutom vid boets sönderbrytande en fullt utvecklad, lefvande hona af arten i fråga, som ännu ej öppnat sin cell, hvarigenom möjlighet gafs att bestämma byggmästaren. — Detta slags bobyggnad synes hittills ha varit obekant bland åtminstone de svenska odyneriderna. Valet af lera som byggnadsmateriel påminner om undersläktet *Hoplomerus*, men metoden i öfrigt liknar påfallande den hos det varmtempererade och tropiska rofstekelsläktet *Sceliphron*, om, som jag förmodar, hela boet är tillverkad af samma hona. *Sceliphron*-arternas bon äro nämligen också lerklumpar (af stundom knytnäfsstorlek), sittande på lodräta väggar, ofta i boningsrum, där den byggande honan arbetar utan någon större skygghet för människor. Skillnaden synes egentligen vara den, att cellerna i dessa bon äro vertikalt ställda i ett skikt, men hos *O. oviventris* oregelbundet strödda. — Om larvernans näring kunde på det stadium, hvori boet anträffades, naturligtvis ingen upplysning vinnas.

Auszug.

Der Verf. hat zwei neue Hymenopteren-Nester aufgefunden. Das eine, von *Crabro podagricus* v. D. L., war in der Borke einer alten Eiche ausgegraben und bestand aus einem langen, einfachen Gang, dessen Innere meist ein verlassener Larvengang war. Als Larvenfutter wurde eine kleine *Chironomus*-art in Menge eingesammelt (♂ ♀), und nach erfolgtem Eierlegen die Mündung des Ganges mit einem Pfropfen aus feinen Holzspänen verschlossen. — Das zweite, von *Odynerus oviventris* WESM., bestand aus einem Lehmkuchen, der Seite eines kopfgrossen Steines angeklebt. Im Bau waren mehrere Zellen unregelmässig verteilt. Die Zellen waren beim Auffinden alle bis auf eine geöffnet und verlassen; die einzige noch verschlossene enthielt glücklicherweise ein ganz fertiges ♀ der genannten Art. Verf. erwähnt die ziemlich ähnliche Bauweise der Sphegidengattung *Sceliphron*.